

MACROBII AVRELI

THEODOSII VIRI CONSULARIS ET ILLV/

stris Saturnaliorum liber .V.

Si non alijs, hoc certè præferendum esse Ciceroni Vergilium, quod ille in uno tantum, hic in omnibus dicen / di generibus excelluerit. Tum de quatuor generibus dicendi, deq; duplici stylo. Caput .I.

OST hæc cum paulisper Eusebius quieuisset, omnes inter se consono murmure, Vergilium non minus oratorem q̄ poë / tam habendum pronuntiabāt: in quo & tanta ornandi disci / plina, & tam diligens obseruatio rhetoricæ artis ostendere / tur. Et Auienus, dicas mihi, inquit, uolo doctorum opti / me, si concedimus (sicuti necesse est) oratorem fuisse Vergili /

um, si quis nunc uelit orādi artē consequi, utrū magis ex Vergilio, an ex Cice / rone proficiat? Video quid agas, inquit Eusebius, qd intendas, quò me trahe / re coneris, eò scilicet quò minime uolo, ad comparationē Maronis & Tullij.

Verecundè em̄ interrogasti, uter eorū præstantior, quandoqdem necessariò is plurimū collaturus sit, q̄ ipse plurimum p̄stat. Sed istā mihi necessitatem altam & profundā remittas uolo, quia nō nostræ inter illos tātās cōponere lites. Nec ausim in utrāuis partē talis sententiæ autor uideri. Hoc solū audebo dixisse, q̄a facundia Mantuani multiplex & multiformis est, & dicendi genus om̄e cōple / ctitur. Ecce em̄ in Cicerone uestro unus eloquentiæ tenor est, ille abundās, & torrēs, & copiosus. Oratorū autem non simplex, nec una natura est, sed hic flu / it & redundat: cōtrā, ille breuiter & circumcise dicere affectat, tenuis quidam

& siccus & sobrius amat quandam dicēdi frugalitatē, alius pingui & luculen / ta & florida orōne lasciuit. In qua tanta om̄ium dissimulatione unus om̄ino in uenit Vergilius, q̄ eloquentiā ex om̄i gñe conflauerit. Respondit Auienus: Dicendi gene / ra quatuor.

Aptius uellē me has diuersitates sub personarū exemplis doceres. Quatuor sunt, inquit Eusebius, gñā dicendi: Copiosum, in q̄ Cicero dominat: Breue, in q̄ Sallustius regnat: Siccum, qd̄ Frontoni ascribit: Pingue & floridū, in quo Pli / nius Secūdus quondā, & nunc nullo ueterū minor noster Symmachus luxuri / atur. Sed apud unum Maronē hæc quatuor gñā reperies. Vis audire illū tāta breuitate dicentē, ut arctari magis & cōtrahi breuitas ipsa non possit: Et cam / pos ubi Troia fuit. Ecce, paucissimis v̄bis maximā ciuitatē hausit & absorpsit:

non reliqt̄ ille nec ruinā. Vis hoc ipsum copiosissimè dicat: Venit summa di / es, & ineluctabile tēpus Dardaniæ: fuimus Troēs, fuit Ilium, & ingēs Gloria Teucrorū. ferus om̄ia Iuppiter Argos Transtulit, incensa Danai dominant̄ in urbe. O patria, ò diuūm domus Iliū, et inclita bello Moenia Dardanidū. Quis cladē illius noctis, q̄s funera fando Explicet: aut possit lachrymis æquare labo / res? Vrbs antiqua ruit multos dñata per annos. Quis fons, q̄s torrēs, qd̄ ma / re, tot fluctibus, q̄t hic v̄bis inundauit? Cedo nunc siccū illud genus elocuti / onis. Turnus ut antè uolans tardū p̄cesserat agmen, Viginti lectis eq̄tum co / mitatus, & urbi Improuisus adest, maculis quē Thracius albis Portat equus, cristaq; tegit galea aurea rubra. Hoc idē q̄ cultu, q̄ florida orōne cū libuerit profereit: Fortè sacer Cybele Choreus olimq; sacerdos Insignis, longe Phry / gijs fulgebat in armis, Spumantēq; agitabat equū, quē pellis ahenis In plumā

m ij squa-